

Navštívené základní školy spolupracovaly při prevenci šikany nejčastěji se školskými poradenskými zařízeními (PPP a SPC) a Policií ČR. Při řešení šikany naopak nejčastěji zapojují orgán sociálně-právní ochrany dětí. Z jiných organizací či jednotlivců, kteří jsou však při prevenci i řešení šikany zapojeni v malé míře (5,7 % škol), lze jmenovat např. místní organizace a spolky, klinického psychologa a externího etopeda.

Šikana není izolovaným jevem, který se dotýká pouze agresora a jeho oběti, ale týká se celé skupiny. Proto je při prevenci šikany a jejím řešení nutné pracovat s celým třídním kolektivem a budovat pozitivní a bezpečné sociální klima.

Tabulka č. 8 Jakým způsobem škola cíleně pracuje se vztahy ve třídě/škole? – podíl škol (v %)

Způsoby práce se vztahy ve třídě/škole	Podíl
vztahová pravidla	84,3
třídnické hodiny	66,7
cílené programy na práci se vztahy	60,8
jiné	13,7

Až na několik výjimek pracovaly navštívené základní školy cíleně se vztahy ve třídě či škole. Nejčastěji jsou vytvářena vztahová pravidla, dvě třetiny škol využívají k tomuto účelu třídnické hodiny a 60,8 % škol cílené programy. Z jiných způsobů to jsou např. komunitní kruh a školní parlamenty.

Tabulka č. 9 Vzdělávání rámci DVPP k problematice šikany za poslední 3 roky – podíl škol (v %)

Pedagogický pracovník	Podíl
vedení školy	47,2
školní metodik prevence	58,5
výchovný poradce	41,5
třídní učitelé	28,3
ostatní pedagogové	28,3
žádný z pedagogických pracovníků se k problematice šikany nevzdělával	18,9

Celkově se k problematice šikany vzdělávali v posledních třech letech pedagogičtí pracovníci ve více než čtyřech pětinach navštívených základních škol. Podle očekávání se vzdělávali k této problematice nejčastěji školní metodici prevence (v 58,5 % škol). V necelé polovině škol se vzdělávalo v této oblasti také vedení školy (ve větší míře ve školách jen s 1. stupněm, kde činnosti v oblasti prevence zajišťují nejčastěji sami ředitelé školy).

Na závěr kapitoly o základních školách je vhodné doplnit, že ačkoliv by se mohlo zdát, že školy jen s 1. stupněm realizují v oblasti prevence některé činnosti v menší míře než školy plně organizované, aktivity těchto škol odpovídají jejich charakteru. Jde o školy s malým kolektivem a malým počtem vyučujících, kteří jsou téměř neustále v úzkém kontaktu se žáky. Je zde tak větší informovanost a současně také větší dohled, což se projevuje ve výrazně nižším výskytu rizikového chování oproti školám plně organizovaným. Nižší výskyt rizikového chování může souviset také s nižším věkem žáků.

3.2.2 Personální zajištění prevence rizikového chování

Zjištění uvedená v této a následujících kapitolách poskytují souhrnný pohled na prevenci ve školách jako celku. Informace poskytl 4 101 ředitelů škol v rámci inspekčního elektronického zjišťování.